

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Den Swenske PATRIOTEN.

Nº. IV.

Nec Laconicas mihi
Trahunt honestæ purpuras clientæ;
At fides & ingeni
Benigna vena est,

Horatius.

Skal jag åkalla någon Proceß-Gudinna om hielp, at låra mig swinka denna gången? eller skal jag hålla mina ord? Jo, jag skal hålla mina ord? Jag är en så stark förnålsfärd, at jag har lust lefwa på samma sätt nu, som fordomdags, då man intet låfswade mera än man hölt. Om ordet Patriot, efter nyaste bemärkelsen, betyder en person som bår twara bunden til sina ord, det lemmar jag åt Criticis at bry sig med; Men imedlertid, så har det namnet en sådan wördnad med sig, at jag blyges före bryta mina, så mycket som en Stats-wilbasare blyges för at hålla sina ord. Si här då; nu skal du så weta, hwad det bor i den Swenske Patrioten.

Sedan Argus lyckte sina ögon och kastade sin henna (såger wäl någon af mina Läsare) så wil här en tungfotad Patriot komma i hans ställe! Swar: ja, wi hafwa samma sinne och ändamål, Argus och jag; och tar än jag ei så lätta steg som han, så gå wi dock i samma swär. Stor sak; tung gång och segslitna skor; variatio delectat - -

D

Doct

Dock efter du minner mig på, så wil jag i förstone med ett par ord tacka vår gamla redliga Argus för wählgiordt. Allmänna tycket har redan giordt det ganska eftertryckeligen; Men jag wil ock, at Argus här skal hafwa en tryckt tackfägelse, som skal stå honou till ett Patriotiskt minnes-märke, i ewärdeliga tider. Hans redliga upsat och flytande skrifart, at leka in samningen hos folck, förtienar än mera. Jag wittnar på hans mull, at han ei fruct-löst sökt bedraga oss til wårt bästa. Hans behagliga Fri-språk, har gifwit många trålbundna tanckar tilfälle at bryta sig lösa; huru många hafwa wi wäl, som med eftertryck och framgång hafwa arbetat på at förhöija Swenska allmänna sinaken? = = Men at intet någon afwund-siuk må handtera mina ord, som en Parentation eller Panegyrique, der i man har lof at rosa utan skåbl, så skal jag intet mera säga. Nog af: Argus har fullbordat sitt lopp wäl och berömligen; hans minne döer intet, så länge någon Swensk Patriot lefwer.

Nu får jag wäl en hoy frågor på mig: hwarföre har du kallat dig Patriot? hwad är det för ett namn? hwad ännar du säga? huru länge = = = Hålt, hålt! Somt i sänder. Låt mig få föra mina ord til torgs. Hör då!

Jag Swenske med det tilnamnet Patriot (på det ingen må sätta något falskt förtroende til mig) förklarar och affsäger i dag Krig och ewärdelig fiendskop emot alla Sweriges lyckas owänner och förhinder, alla förnuftsens kufware och Dygdens både hatare och sten-wänner; Alla skadeliga blod-iglar i Riket, Handels-förderfware, Handtwärks och arbets-fiender, försagda lättingar, odugliga Språttthökar, inbillka Evæ Döttrar, orimliga prählare, hiärnlöse förslags-makare, falska, lärda, högfärdiga, öfwerstöddiga apor, ord-hufwud- och förnuft-lånande papegojor &c. &c. ingen undantagen af alla dessas släktingar,

gar, förwanter, wänner, allierade, interesserade, under
hwad namn och titel det wara må, wil jag dem all ihopa
efter yttersta krafft och förmodge bestrida. Men der emot

Förklarar jag mig för alla upriktiga, wälmennan-
de, förståndige, samskylligt och nyttigt lärda, förslagna,
oförtrutna, tappra, dygdiga &c. &c. Swenske Män och
Qwinnor; Jag är och wil wara allas deras wördslamne
tienare och förfäktare, så högt jag förmår och orkar.

Jag gide witterligt, at jag wil smitta min skämt-
samma moral hwarken med blod eller galia. Folket äls-
kar jag, men lasterna hatar jag. Skulle jag då i sådant
sinne råka gindra en af måhning, som passar sig til någon
af mina Läsare, så må den skylla sig self och intet mig.
Et heller skal det förtryta mig, om jag förargar någon af
mina ridicule personer, så at han i harmen lemmar den
tuggade lasten, at wederslägga min skrift; friskt min Läs-
sare! då gier jag tapt, och du har seger, som säger at Pa-
trioten hugger i wädret.

Min skrif-art är mig naturlig; Jag wil intet tvinga
mig til några behagligheter. Doct skal jag alltid haf-
wa mina förnuftiga Läsare måst för ögonen. Skulle in-
tet en Swensk förstå at urskilla förnuft och sladder så wäl
som någon annan?

Jag lämnar härmedelst mina Läsare allejamman,
hög och låg, förständig och oförständig, ingen undanta-
gandes, all den rätt och frihet de behaga at döma om alt
det jag skrifwer så eller så; wäl eller illa; men, jag tün-
gar mig ut den friheten igen, at jag slipper bry mig derom,
eller swara derpå mera än jag wil, och får skrifwa så länge
mig lyfter.

Jag beder, at mine Läsare alltid taga mig för så-
dan, som jag nu gier mig self ut före; och imedlertid in-
tet gindra sig såfångt beswär, at forska ut hwem pennan
brukar.

Detta kunde nu redan wara nog utaf för wälsänta
Läsare; Men det äro ännu nägre, som förarga sig på mitt
namn: Patriot, säger en: stort namn i liten by. Karlen wil
debitera sin swaghet under ett mäktigt namn; är du en-
sam Patriot i Sverige? och så bort är.

Men käre, min opatriotiske Läsare; blif intet rädd:
det är man blott ett namn, som gör dig intet ondt; du har
wäl hört någon ting låta så hårdt en gång förr, och det har
ända blifwit ingen ting utaf. Jag håller med dig: Kon-
sten at tapetsera multna wäggar med gyllen läders namn
och titlar, bör intet räknas ibland de förlorade. För din
skull kunde jag wäl ha tagit mig ett Swensktare Namn
och mer efter wärikes smaken; Men hwarföre så? det har
ingen tagit bort namnet för mig förut; det räcker wäl til
at flera; och sedan skal du få det lika godt igen, så snart
du wil. Orda-krig hatar jag; men låt oss kappas hwil-
ken dera kan blifwa läste. Patriotem i wärket och giers-
ningen.

Sker det än intet strax hwad man säger och duffar,
så må jag åtminstone få giöra en behagelig utskänning af
mitt Fädernes-Lands lycka. Wi äro Swenske nog somlige
i wårt kalla Climat; du aldra opatriotiske Läsare, hwad
behöfwer du fructa en simple moralist, den folck läsa me-
ra at roa sig, än til sin nytta, när nåppeligen Konungs
ord i våra goda Förordningar hinna præcipitera den
gamla odugliga syran i mängas tröga sinnen? Täck,
om det strax skulle blifwa alsware af mina ord, så finge
du see, förrän året gått omkring, huru

Alle Swenske Undersätare, hwar utur sin Lust-
Kress, jagade bort alt Pedanterie, Egennyttighet, Char-
latanerie, Bigotterie och slika Spöken flera, som orsaka
så stora alterationer i Rifs-Kroppen.

När wi nu få ut vår nya Lag, så skulle Domstolarna få många års damb på sig, i brist af tråtor, och Advocaturen skulle bli en bröd-lös Konst, när Rättsvisan ägde omedelbart Ene-Wälde i alla Swenska sinnen.

Alla oduglige Wäder-Hanar funno dörrarna til alla Umberien slutna, och twingades blifwa kått Folk, på det de måtte kunna lefwa med heder och föda sig med äran.

Alle Tiggare och Brållingar hade arbete och kunde tiena sig åtminstone halfwa födan, den de nu hafwa hel för intet, och på köpet förderfwa sig och andra i arbetslöshet och sin liderliga tiggare-frihet.

Alle Städer, som äro grundade på Mångleri, begynte stelfwa med all lit riswa omkull sin gamla grundwahl, som röter bort Frukten af Landets Wälsignelse, och lade en annan lycklig, fast, och oryggelig i des ställe: Slit, Handtwerck och Konst ic.

Wi begynte lära känna, skatta och bryta opp naturens rika fördolda skatt-kamrar i vårt Land; Wi arbetade derpå med sannad hand, at så mycket bättre håra omkostningarna. Jag låfwar 1000 proCento på en summa med tiden, som til Bergwerck, Landbruk ic. wäl blifwa använde. Swad har Engelland t. e. lagt största Grundwahlen med til sitt flor, utan Historia Naturalis? Mer en annan gång.

Wi köpte intet dyrt utifrån, det wi hafwa för näsan på oss; Jag wil wisa dig mycket M. L. som wi så göra med.

Wi hushållade alle hoy så, at wi rangerade alla våra utgifter och tillställningar efter nödwändigheten och nyttan snarare, än efter främmande inbillningar.

Egenmyttan och öfwerflödet reste till fjälls, men våra Handelsmän sutto befaſte med inhemſka Capitaler ſitt egna Herrar.

De Lärde och Ungdomens = Ledare förkaſtade allt onyttigt grähl och ſkadeliga träte-frön, och inrymde förſtåndet åt en ſanſkyldig och gagnelig Lärdom; de brydde ſig mera om Wärt än om Främmande.

Huſwudwercket och det allmänna gingo fram för allt, ren ärlighet, ſanſkyldig Dygd, och grundtelg Wiſhet, hade mera Wälde i Sverige än allt annat; och ſå widare.

Ach! om den ſtäckars Patriotens nödgas bo i ödemar-ker och vara ſkild ifrån folket till des allt detta ſtedt! ja, våra ödemarker äga mera Wärde än wi tro, dock, hvad kan jag mera än tåla och önſka.

Så menar Patriotens det? ja; ännu mera då? jag gjer mig ſjelf ut för ingen ting, utan jag lärer komma at gälla efter den ſtämpeln ſom mina Läsare ſätta på mig. Den har en hög och ädel förefats, ſom wil bliſwa Patriot; Det wille wi allehopa; Wähl; då wenta wi lyckliga ti-der! allenast de fleſte intet dö öfwer ſin önſkan.

Till en Patriot hör en ren och förſtändig ſjäl i en friſter kropp; Patriotſkapet är en kenning på en förnuſtig menſſkia, ſom ei dependerar af kläder och namn, ſäte och läte; det är denne tiden ei nog af, at ſe folket utan på och drunkna med ſin conſcience i detas ſtora ord. Peder Paars ſäger: Man ſkal ſicka fingret i jorden och lufta = = =

Man får ſe åttilliga Editioner af Patrioter, allt ſom ſtämpeltryckaren är till. En lant eller stubben Patriotiſk Klädning, Rock, Hatt, Peruque, eller Utbyrd, Minne, ord, gjöra en intet mera till Patriot, än en ſanſkyldig blie mindre Patriot dertfore, at egenmyttan och dumt egenſtrif-ker ut honoin för en obeqväm Polter-geiſt. Patriotens
måſte

måste wara Dygdig, Förståndig, Lård, oförtruten och oförsträckt tillika. En alt för enfaldig Dygd arbetar ofta förqäfwes, men förstånd, henne förutan, skadar mer än gagnar. En kan på Hebreiska och Grekiska, Summa med många främmande språk, så wäl wara en odwärdig narr, tom med sitt modersmåhl allena; Grammatican skickar sig så litet til Statens grundwahl, som egennyttan til Handelens. Och på slutet, hwad gagnar alt det goda ämnet, om jag ei lägger handen wid, eller låter afsträcka mig genom hwar wrång upsyn, och sprin- ger från arbetet wid hwar hotande egennyttans stöbl- knarkning.

Men, jag talar för mig sielf, och kommer intet ihog, at jag borde i dag drifwa ett långt högre ämne; den angendämaste plikten, för en Swenskt Patriot; Jag kommer ihog den *XXIII. Januarii*; wackraste Dagen i Swenska Qiret; nog sagt: **Drottning ULRICÆ**
Födelse-Dag.

Den brinnande Lusten mitt hierta känner där i, at få önska min oförlikneliga Drottning Incka, är det första profwet jag känner hos mig af en Patriotisk art; i gamle och fullbordade Patrioter hären med sidre eftertryck och på bättre sätt fram til Wår Drottning hela Sweriges Glädie och Lyckönskning:

Stora Drottning! Du är den dyrbara re- sten af Wår *Gustafs-Carla-Utt*, som Sverige än äger qwar och skattar för owärderlig. Här är ingen stor eller liten, närwarande eller frånwarande/ ifrån öfwersta Norriska Fjällen til nedersta Skåne-udd, som icke gläder sig af hiertat och tackar Himlen, och wil för sin Drottning upoffra sig sielf och alt. Jag wågar trotsa; låt

låt någon wisa mig i denna eller den förflutna tiden ett
Land och Folk, som allmännare och med högre kärlek och
Wördnad har omfattadt sin **Drottning!** eller som
haft större skåhl dertil, än Sverige sin **ULRICA?**
och då kan du wäl tänka hwad våra hiertan likar och
hwad wi önske. Alla de önskingar, som någonsin blif-
wit utgutna och framburne för Vår Drottning, hinna
allenast säga en liten dehl af hwars och ens underdåniga
kärlek. Det är förgäfwes at jag gler mig ut til tolt derat.
Himlen skal wetat, som ser i det fördolda. Han är in-
tet kortminter, och dock yrka våra hiertan sin Bön och
Önskan hwar dag för sin **ULRICA**, som ändå gäl-
ler wida mer i Himmelen än på Jorden. Jag har, för
min del, ju den albrawigtigaste orsak, ty under så nådigt
beskydd är jag nogsamnt bewäpnad emot all Illwilla.
Men hwar skal jag taga ord?

Stora Drottning, GUD gifwe Dig och
Vår Allernådigste Koning FRIEDRICH
all den Glädie, som I med Edra trogna Under-
sätare hierteligen önska!

Patrioten har en öm Arm, och orkar denna gången
intet skrifwa mera.

Man war fuller icke sinnad at emottaga någon Pränumeration,
silwäl har man til deras tjenst som det för mera beqwämlichkeit å-
skundat, beslutit, at til den 15. Februarii utgiffwa Pränumera-
tions Sedlar til 7 Daler. Öpp:mt för detta Året, på samma ställe
len, hwarest Arken elliest si, betahls til 2 Ore Silf:mynt på godt
Skrif: Paper försäljas, neml. hos Factorn Lochner och uti
Adresse-Contoiret.

~~~~~

SECKHOFF,
Tryckt hos **FRANTZ PHILIPP PAULSSEN.** 1735.

